

*Друкується за ухвалою вченої ради
факультету фізичного виховання і спорту
(протокол № 3 від 21.10. 2020 р.)*

Редакційна рада

Мицкан Б.М. Яців Я.М.	доктор біологічних наук, професор кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету фізичного виховання і спорту
Приступа Є.Н. Дугчак М.В.	доктор педагогічних наук, професор доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Цьось А.В.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Чорний Войцех Брискін Ю.А.	доктор габілітований, професор доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Дума З.В. Остап'як З.М. Єдинак Г.А.	доктор медичних наук, професор доктор медичних наук, професор доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Альошина А.І.	доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Заборняк Станіслав Вишасняк І.П.	доктор габілітований, професор доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Лісовський Б.П. Лапковський Е.Й. Ткачівська І.М.	кандидат біологічних наук, доцент кандидат медичних наук, доцент кандидат педагогічних наук, доцент

Збірник тез матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку фізичної культури спорту і туризму в сучасному суспільстві» (27 листопада 2020 р., м. Івано-Франківськ) / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Електронне видання. Івано-Франківськ, 2020. 85 с.

У збірнику друкуються тези матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку фізичної культури спорту і туризму в сучасному суспільстві». У публікаціях висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних проблем фізичної культури школярів.

УДК 796/799: 082

ЗМІСТ

<i>Аравіцька Марія.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАТУС ПАЦІЄНТІВ З ОЖИРІННЯМ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО КОРЕКЦІЇ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ.....	5
<i>Бирчак Віталія.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДЛЯ ХВОРИХ З ПОСТІММОБІЛІЗАЦІЙНИМИ НЕЙРОДИСТРОФІЧНИМИ ЗМІНАМИ ТКАНИН ВНАСЛІДОК ПЕРЕЛОМІВ ДИСТАЛЬНИХ ВІДДІЛІВ ВЕРХНІХ КІНЦІВОК З ПОЗИЦІЙ МІЖНАРОДНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ.....	7
<i>Бондарчук В.</i> КІНЕЗІОЛОГІЯ ЯК НОВИЙ НЕМЕДИКАМЕНТОЗНИЙ ХОЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОРУШЕНЬ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	9
<i>Дідоха Іванна.</i> ПРОБЛЕМИ КОМОРБІДНОСТІ ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА ТА СТАРЕЧОЇ АСТЕНІЇ З ПОЗИЦІЙ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ.....	10
<i>Йопа Тетяна.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНІВ ЗАСОБАМИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ОСВІТИ.....	12
<i>Коваль Назар.</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА КОРЕКЦІЮ ПРОЯВІВ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ У ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	13
<i>Маротчак Богдан, Остап 'як Зіновій, Випасняк Ігор.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТІЛА СТАРШИХ ШКОЛЯРІВ З РІЗНИМИ СОМАТОТИПАМИ.....	15
<i>Мартинюк Ольга, Реут Євген.</i> МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ТА ПРАВИЛА ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ СТРЕТЧІНГОМ.....	17
<i>Микульський Назар, Випасняк Ігор.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ.....	20
<i>Мицкан Богдан, Мицкан Тетяна.</i> АНІМАЦІЯ В РЕКРЕАЦІЇ І ТУРИЗМІ.....	21
<i>Наконечна Світлана.</i> ДИНАМІКА ПАРАМЕТРІВ ЕЛЕКТРОМІОГРАФІЇ У ЮНИХ ОСІБ З ОЖИРІННЯМ, ПЛОСКОСТОПІСТЮ ТА ПОРУШЕННЯМИ ПОСТАВИ ПІД ВПЛИВОМ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ.....	23
<i>Оніщук Лариса.</i> СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	25
<i>Остапов Андріан.</i> ТЕХНІКО-ТАКТИЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ.....	27
<i>Павлова Юлія.</i> ПРОГНОЗУВАННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДИХ ЧОЛОВІКІВ З ВИСОКИМ РІВНЕМ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTI.....	29
<i>Пермяков Олександр, Римар Микола.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	30
<i>Рибалко Ліна.</i> ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	32
<i>Руда Тетяна.</i> КОРЕКЦІЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО ТРЕНІНГУ.....	34
<i>Тягур Роман, Шевців Ольга.</i> РОЗВИТОК СПОРТИВНОГО РУХУ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ (з кінця ХІХ – до кінця 30-х років ХХ ст.).....	35
<i>Файчак Роман, Бублик Сергій, Човган Ростислав, Крижанівська Оксана.</i> РОЗВИТОК СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	37
<i>Банах Володимир.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ДІВЧАТ І ХЛОПЦІВ ДО ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	38
<i>Боб 'як Михайло, Презлята Ганна.</i> ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ.....	40
<i>Бондарь Галина, Презлята Ганна.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЗИЧНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ.....	42
<i>Гарасим Ірина, Галаманжук Леся, Єдинак Геннадій.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ....	44
<i>Кидонь Уляна, Галаманжук Леся, Єдинак Геннадій.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	46
<i>Голод Наталія, Чурпій Ігор, Войчишин Лілія.</i> МЕТОДИКА РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З КІФОТИЧНОЮ ПОСТАВОЮ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ.....	48
<i>Іванишин Ірина, Ковальчук Лідія, Іванишин Юрій, Михайленко Роман.</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК	

ПОКАЗНИКІВ ОСНОВНИХ ПСИХІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ І КООРДИНАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ПІДЛІТКІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ЕКСТРЕМАЛЬНИМИ ВИДАМИ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ.....	50
<i>Кондрат Василь, Курилюк Сергій. ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ В УЧНІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ І СПОРТИВНИМИ ВПРАВАМИ.....</i>	51
<i>Курилюк Сергій, Білошапка Роман, Руденко Михайло. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ПРОЕКТУ «САМБО У КОЖНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД» .....</i>	53
<i>Дуркало Назар, Мальона Світлана. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....</i>	54
<i>Неміш Ігор, Мальона Світлана. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ПРОФЕСІЙНО-ПРАВОВОГО СПІЛКУВАННЯ.....</i>	56
<i>Плевачук Любов. СТАН РОЗРОБЛЕНOSTІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДЕПРИВАЦІЄЮ СЕНСОРНИХ СИСТЕМ.....</i>	57
<i>Римик Роман, Маланюк Любомир, Синиця Андрій. РІВЕНЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ УЧНІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ.....</i>	59
<i>Руденко Михайло, Курилюк Сергій. УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ ДЗЮДОЇСТІВ ДО ЗМАГАНЬ НА ОСНОВІ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІАГНОСТИКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ.....</i>	61
<i>Слюсарчук Віктор. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДО ФІЗИЧНОГО САМОУДОСКОНАЛЕННЯ .....</i>	62
<i>Ткачівська Інна, Брус Віталій, Презлята Ганна. СТАН ФІЗИЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО УЧАСТІ В АКТИВНОМУ ТУРИЗМІ.....</i>	64
<i>Тудоси Василина, Чурній Ігор, Заставна Ольга, Войчишин Лілія, Янів Олеся. СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ДІТЕЙ ПІСЛЯ КОХЛЕАРНОЇ ІМПЛАНТАЦІЇ.....</i>	66
<i>Федорівська Леся, Чурній Ігор, Голод Наталя, Янів Олеся, Тудоси Василина, Куравська Юля. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ХВОРИХ НА ЦЕРЕБРАЛЬНИЙ ПАРАЛІЧ.....</i>	67
<i>Цап Андрій, Цап Ірина, Мочернюк Владислав. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ В УЧНІВ V–VI КЛАСІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....</i>	69
<i>Чурній Ігор, Голод Наталя, Тудоси Василина, Янів Олеся, Куравська Юля, Федорівська Леся, Чурній Ірина. РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ЗАСОБИ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛУКОВОЇ ХВОРОБИ ОЧЕРЕВИНИ У ХВОРИХ НА ПЕРИТОНІТ.....</i>	71
<i>Янів Олеся, Чурній Ігор, Голод Наталя, Тудоси Василина, Федорівська Леся, Куравська Юля. ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВО-ДОКАЗОВИХ БАЗ ДАНИХ У ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНОГО ТЕРАПЕВТА.....</i>	73
<i>Лемак Олександр, Фамелюк Михайло, Султанова Ірина, Іванишин Ірина, Арламовський Родіон. ВІКОВА ДІНАМІКА РОЗВИТКУ М'ЯЗОВОЇ СИЛИ У ПІДЛІТКІВ.....</i>	74
<i>Земська Надія, Юринець Леся. ВПЛИВ РУХЛИВИХ ІГОР НА РОЗВИТОК ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....</i>	77
<i>Корсак Олександр, Іванишин Ірина, Султанова Ірина. МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЛІЦЕЇСТІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ АЕРОБНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ.....</i>	79
<i>Іващенко Сергій. ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ СТУДЕНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ ЗДОРОВ'Я В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....</i>	81
<i>Луцький Олег, Луцький Василь. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВЕЛОСИПЕДНОГО ТУРИЗМУ В ПІДКАРПАТТІ.....</i>	83

4. Ільницький І, Окопний А, Палатний А. Удосконалення фізичної підготовленості учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою за допомогою програм секційних занять з боксу. *Фізична активність, здоров'я і спорт*. 2017; 3(29): 14-23.
5. Кашуба ВО, Гончарова НМ, Бутенко ГО. Організаційно-методичні умови здійснення рекреаційно-оздоровчої діяльності школярів у процесі фізичного виховання. *Вісник Запорізького національного університету : збірник наукових статей. Фізичне виховання та спорт*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016; 2: 19–26.
6. Макарова ГА. Практическое руководство для спортивных врачей. Ростов-на-Дону: Изд.-во БАРО - ПРЕСС, 2002. 800 с.
7. Мищкан БМ, Поташнюк ІВ. Фізичний стан учнів старших класів гімназій. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011; 5: 63–67.
8. Никитюк ДБ, Миннибаев ТШ, Клочкова СВ, Алексеева НТ, Тимошенко КТ. Роль антропометрического метода в оценке физического развития детей и подростков в норме и патологии. *Журнал анатомии и гистопатологии*. 2014; 3(3): 9-14.
9. Ніколаєнко В. Охорона здоров'я дітей та підлітків в Україні – проблеми, досягнення, перспективи. *Український медичний часопис*. 2018; 5(2): 4-11. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UMCh_2018_5\(2\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UMCh_2018_5(2)_2).
10. Руденко ВМ. Математична статистика : навч. посіб. К.: Центр учбової л-ри, 2012. 304 с.
11. Самсонова АВ, Комиссарова ЕН, Ципин ЛЛ. Морфобиомеханические предпосылки индивидуализации занятий оздоровительными физическими упражнениями. *Здоровье как национальное достояние: коллективная монография*. СПб.: Изд-во НГУ им. П.Ф. Лесгафта, Санкт-Петербург; 2010. 385-442.
12. Сергієнко ЛП. Комплексне тестування рухових здібностей людини : навч. посібник. Миколаїв: УДМТУ, 2001. 360 с.
13. Сологуб О. Особливості фізичного стану підлітків в умовах сьогодення. *Гірська школа Українських Карпат*. 2017; 16: 121–24.
14. Щирба В. Оцінка фізичної підготовленості учнів ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою. *Фіз. виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2016; 4 (36): 53-59.
15. Юречко ОВ. Физическое развитие и физическая подготовленность в системе мониторинга состояния физического здоровья школьников. *Фундаментальные исследования*. 2012 [цитировано 2018 Нояб. 16]; 3-2: 324-27. URL: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=29602>.

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ СТУДЕНТІВ З ПОРУШЕННЯМИ ЗДОРОВ'Я В ХОДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Сергій Іващенко

*Київський університет імені Бориса Грінченка,
м. Київ, Україна*

Актуальність. У наш час державна система вищої освіти України спрямована на якісну підготовку кваліфікованих фахівців, спроможних із належним рівнем надійності та ефективності здійснювати професійну діяльність у різних галузях народного господарства держави. Фахівці з народної освіти і науки приділяють велику увагу обґрунтуванню сучасних навчальних програм, заснованих на принципах використання інноваційних технологій.

Завдяки таким програмам суттєво підвищується ефективність навчального процесу, що позитивно впливає на рівень якості підготовки майбутніх фахівців. Але вплив таких програм на стан професійного здоров'я студентів залишається в наш час ще недостатньо вивченим.

Мета дослідження – визначення ефективності застосування спеціальних заходів превентивної реабілітації, спрямованих на збереження здоров'я студентів, які навчаються в закладах вищої освіти.

Методи. До участі в дослідження було залучено 248 студентів Київського університету імені Бориса Грінченка. Застосовувались методи педагогічного спостереження та педагогічного експерименту, методи опитування, інтерв'ю та анкетування, методи медичного обстеження студентів та методи статистичної обробки отриманих даних.

Результати. До участі в дослідженні було долучено 248 студентів III, IV, V і VI курсів Київського університету імені Бориса Грінченка, у яких мали місце функціональні порушення стану здоров'я (зокрема, міопія слабого ступеня, схильність до спазму акомодативної вегето-судинної дистонії та дискінезія жовчовивідних шляхів).

Студентів, відібраних до участі в даному дослідженні, розподілили на дві рівнозначні групи (по 124 особи в кожній групі) за принципом спорідненості показників віку, статі, антропометричних даних та нозологічної форми захворювання.

За результатами першого медичного обстеження було отримано первинну інформацію про стан здоров'я студентів залучених до участі в дослідженні. Потім для студентів першої групи упродовж двох років застосовували спеціальні програми превентивної реабілітації, адаптовані до стану осіб молодого віку, що мають відхилення у стані здоров'я.

Для студентів другої групи такі програми не застосовували, а рівні інтелектуальних та фізичних навантажень для них (передбачені програмами підготовки спеціалістів), були такими ж самими, як рівні навантажень для студентів першої групи.

В ході проведення дослідження було встановлено, що ефективність спеціальних програм превентивної реабілітації, призначених для студентів з відхиленнями у стані здоров'я, є достатньо високою.

У переважній більшості студентів, залучених до проведення дослідження, спостерігався ефект стримування процесу прогресування патологічних станів та покращення функціональних показників.

Крім того, у студентів, для яких були застосовані програми превентивної реабілітації, виявилися вищими показники успішності навчання (у порівнянні зі студентами контрольної групи). Це можна було пояснити тим, що організм цих студентів був краще адаптованим до сприймання інтенсивних навантажень, пов'язаних з навчальним процесом.

Висновок. Інтелектуальні навантаження, пов'язані з навчальним процесом в закладах вищої освіти, приводять до амортизації професійного здоров'я студентів.

Прогресування патологічних станів в організмі студентів закладів вищої освіти на фоні навантажень, пов'язаних з процесом навчання, може сприяти виникненню гострих або хронічних захворювань.

Застосування спеціальних програм превентивної реабілітації для студентів з порушеннями стану здоров'я сприяє стримуванню розвитку патологічних станів в їх організмі.

Список використаних джерел

1. Вітренко О. Загальні закономірності стану здоров'я населення України. *Здоров'я нації*. 2018; 1: 7-21.
2. Івашенко С. Корекція стану здоров'я осіб молодого віку з метою поповнення людського резерву Збройних Сил України. *Збірник наукових праць Головного військово-медичного клінічного центру МО України*. 2019; 6: 24-32.
3. Макаренко В. Роль індивідуально-типологічних властивостей вищої нервової діяльності людини в успішності навчання. *Фізіологічний журнал*. 2015; 3: 118-126.
4. Черняк А. Характеристика психофізіологічного стану людини за показниками успішності виконання виробничих завдань. *Фізіологічний журнал*. 2017; 39 (12): 42-58.
5. Ivashchenko S. System of Physical Education in Secondary Schools and Preventive Medicine in Ukraine. *Journal of the International Federation of Physical Education*. 2018; 3: 73-78.
6. World Health Organization. Global action plan for the prevention and control of non communicable diseases. Geneva: WHO; 2018. 103 p.